

Eva och Pål möter Gerda 63

Pål: Hur kom du hit?

Gerda: Första gången som jag såg Kalvsund var under tidigt 70-tal när min man och jag seglade i rännan. Jag såg Panget som då var nergånget och många ungar hängde där. Så småningom slutade vi segla och Kalvsund försvann lite. Efter en längre utomlandsvistelse kom vi tillbaka till Haga men det kändes inte kul att bo mitt i stan. Vi kände oss instängda. Vi hade barn på dagis då. En pappa på föräldrakooperativet sa plötsligt att han hade ett hus till salu. Vi lade ett bud. Vi gick förbi Inger Olsson – som hejade och mötte vår blick. Det var helt avgörande. Hon hejade med ”rätt blandning”. Min känsla var entydig: HÄR KAN JAG BO! Vi fick bo i panget hos Jan några månader över sommaren. Det var ett perfekt sätt att komma in i ön. Då var det många barn här som var i våra barns ålder.

P: Hur är det att bo här nu?

G: På Kalvsund är jag privat och jag får vara mig själv. Jag får näring här. Man får inte uppföra sig hur som helst; man är välkommen och blir välkomnad då man uppför sig. Man blir inte insnöad här. Jag skall försöka förklara:

När jag kom hit hade jag ingen kläm på Kalvsunds historia, men jag hade redan då en känsla som sa att jag gillar sättet att vara: Kalvsundssättet. Det finns ett sätt att vara här som jag tror att många värdesätter men få kan ordsätta. Det finns en speciell öppenhet och tolerans här som jag inte har upplevt på andra ställen. Det finns acceptans och öppenhet för nya som kommit in. Här på denna ö är man van vid att folk kommer och går. Man är schyst här, mot väldigt många olika människor. Alla aktiviteter som funnits på ön, i historisk tid, har gjort att folk kommit hit och åkt härifrån. Det har funnits många viktiga funktioner här (som tull, post med mera)

Folk kommer och går även nu för att det inte finns arbetsplatser eller affärer här. Arbeta, handla med mera får vi göra någon annanstans. Det finns en social kontroll men för mig har det bara varit på gott. Här finns inte samma inskränkthet som jag har upplevt i andra mindre samhällen. Man får hjälp när man behöver det. Öns barn har mycket frihet under ansvar. Det finns många vuxna runt barnen. Många vuxna bryr sig om öns barn. Barn ses också som nödvändiga för ö-kulturens överlevnad.

Ungdomarna väljer att flytta tillbaka när de själva får barn. Folk som inte vet hur det är frågar ”är det inte jobbigt att resa?”. Men det tycker vi inte, vi som väljer att bo kvar här. Jag får frågor från andra, inte minst om hur man klarar av att ha fyra färjeturer dagligen och om hur man klarar sig utan affärer. Många av dem målar upp hinder. Jag ser mest fördelar!

Det jag inte har hemma har mina grannar, om inte så får man äta det man har. Man lär sig att planera. Och jag förhåller mig till när färjorna går. Är det en speciell sorts folk som trivs på öar? När jag reser bort reser jag gärna till andra öar. Jag förstår andra öbor, så jag tror att Öbor är ett speciellt sorts folk.

P: Vad betyder havet för dig?

G: Havet är avgränsande: När jag kommer hem efter att ha jobbat så försvinner allt jobbigt som hör fastlandet till; alla jobbiga saker som har hänt på jobbet. Stan blir oviktig. När chefen ibland ringer och frågar om jag vill jobba, då får jag tänka till; ja just det ja: Chefen finns också.

Havet både avgränsar och erbjuder oändlighet samtidigt. Den obrutna horisontlinjen öppnar för oändligheten. Havet är aldrig status Quo. Det är ständigt förändrat. Fantastiska färgskalor från kolsvart till vitt, blått, grått och grönt. Jag får också frågor som: Vad gör ni där ute på vintern? Knasiga frågor får ibland knasiga svar: Tar av oss nakna på klipporna. Av arbetskamrater får jag frågor som: Hur kan du bo där det inga affärer finns? De ifrågasätter om jag är riktigt klok - som om affärer är det viktigaste i livet.

Organisatoriskt: Familjestyre har en dignitet på ön och familjerna är historiebärare. Man har varit med och format det som finns. Det kan också bli för viktigt att upprätthålla traditionerna. De som lämnar över till nästa generation nu är kanske den sista som gör det. Det händer mycket på ön. Här finns ett fanatiskt föreningsliv och engagemang. Kommunen skulle kanske visa lite större lyhördhet. Kommunens vaga intresse vägs upp av att vi alla klarar oss bra själva. Varför klarar vi oss så bra själva? Här finns simskola, fotbollsplan, lekplats, festligheter. Många mycket kompetenta personer bor här. Här är lätt att bo - inte minst med barn.

Hur kommer det att bli **när jag blir gammal?**

Jag skulle tycka förfärligt illa om att behöva lämna ön. Här bryr sig folk (mer än någon annanstans). Det finns en omtanke och medmänsklighet.